

moc děkuju pane Moldane že jste teda přijal eh naši žádost o rozhovor do podcastu Zelené 90 rá se stalo natáčí Zelený kruh a eh na úvod bych se vás chtěla zeptat jak vy jste působil samozřejmě už před rokem 89 i v těch ekologických tématech eh tak jestli byste eh vůbec řekl jak jste se k nim dostal proč protože vy jste vystudoval chemii jsem se dočetla tak jak jste se přece jenom rozhodl že se budete věnovat i těm environmentálním tématům měl na to určitě vliv to jak jsem vyrůstal jako mladej chlapec takže jsem se setkal s kamarádama kteří byli Woodcrafteri takže jsem byl Woodcrafter taky to to zakládá rozhodně když to je v době kdy člověk je citlivej na různý různý podněty zvenčí což je doba kdy eh tak jako e chodí do gymnázia tak jako s těma letadma se to překrývá takže to mělo na mě ohromnej vliv a vzbudilo to ve mně vlastně celoživotní zájem o přírodu a v podstatě se dá říct lásku k přírodě takže to byl takovej impulz kterej jsem si vlastně když jsem měl potom to další studium eh tý chemie a moc jako neuvědomoval protože jako co s tím musel člověk nějak seživit takže jako to k tomu nebylo dobrý no a další věc je že mě vždycky zajímala taková širší reflexe toho co se děje okolo nás a co jsem četl a tak a to znamená že jsem seznámil se s s takovou jako řekněme starou filozofií antickou a podobně takže tyhle ty všechny vlivy tyhle ty takový dva velký vlivy a plus ještě jednou takovej takovej velkej impulz byl že jsem seznámil takovým zvláštním způsobem s křesťanskou filozofií a to všechno se tak nějak jednoho dne e dalo dohromady a prostě jsem si řekl budeš se zabývat životním prostředím mhm a takže to se povedlo i co se týče profese že jsem našel kolegy v ústředním stavu geologickým který když jsem tam přišel a říkal jsem jim já jsem tam byl zaměstnaný ale říkal jsem mě by zajímalo tohleto a tam se vrátil jeden kolega jménem Tomáš Pačes e kterej se vrátil zrovna z nějaký stáže ve Spojenejch státech a říkal tam taková věc jako environmental geochemistry prostě existuje že jsme eh nějak se domluvili a já jsem eh nějakým trošku možná zázrakem kterej už nevím jak to přesně bylo ale sehnali jsme poměrně hodně peněz na velkej výzkumnej projekt kterej se zabýval e několik let geochemií životního prostředí takže my jsme vybudovali takovej velmi se dá říct extenzivní geochemický takovou experimentální základnu v povodí želivky želivku jsme si vybrali protože jsme věděli jak důležitý zdroj pitné vody to je no a takže to jsme začali tak jako zkoumat a měřit a takže to mě k tomu přivedlo no hm hm a vlastně eh je zajímavé že ten systém který jsme na té želivce zavedli což už je strašně dávno to byl rok 727 tak že vlastně do dneška do určité míry pracuje měří se a máme tím pádem jedny z nejstarších vůbec tak environmentálních o složení í vody a podobně takže to mě k tomu tak nějak přivedlo no pak už nevím úplně přesně co vedlo asi jsem už měl nějaký kontakty a známý taky přes ty woodcraftéry a a takže jednoho dne eh prostě přišel za mnou kolega eh kterýho jsem předtím vůbec neznal aha václav Mezřícký ten se vyskytuje v mých pamětech často a říkal: "Hele já bych chtěl se zabývat životním prostředím já jsem právník ale nic o tom nevím tak to zkusíme nějak prostudovat." Takže jsme od té doby se tím zabývali spolu a plus samozřejmě spousta dalších lidí takže to potom vyústilo v tom že se že jsme eh já jsem se na tom taky podílel samozřejmě zdaleka ne sám ale spíše spíše jsem jenom pomáhal kolegům že se podařilo v tom roce 78 eh založit ekologickou sekci československé biologické společnosti při ČSAV no a to byla takový takový důležitá platforma pro moji moji činnost až vlastně do roku 89 čili to je dlouhá doba hm a já eh ta vlastně sekce byla hodně aktivní vy jste dělali spoustu věcí eh co co třeba vy i zpětně považujete za jako nejdůležitějšího nebo nejvýznamnější z toho co jste no tak nejdůležitější bylo že my jsme sice vznikli eh z úplně na začátku byla aktivita kolegů biologů eh zejména v Střeboně kde pořád existuje jeden z biologických ústavů Akademie věd a eh podstatné ale bylo to že my jsme nezůstali jenom u té biologie ale nějak jsme díky tomu že jsem taky spolupracoval s tím Vaškem Mezříckým kterej byl právník tak jsme od samého začátku pojali tu činnost a zaměření té ekologické sekce šíře A eh takže eh za nejdůležitější považuju vlastně to že to od samého začátku mělo takový multidisciplinární charakter že tam byli jednak ty ti kteří byli vlastně u toho začátku a byli takovou hlavní tedy hnací silou celou což byli biologové ale nakonec se

k tomu přidala celá řada odborníků z jiných oborů zejména především takových které přímo souvisily s životním prostředím jako třeba vodohospodáři nebo lidi kteří se zabývali eh kvalitou ovzduší ale taky tam byla řada architektu eh plánovačů územních a samozřejmě i právníků a i filozofů takže to mělo takovýhle široký charakter a to považuju za vůbec nejdůležitější které nejdůležitější ry té ekologické sekce hm a jestli tomu dobře rozumím tak vaším cílem bylo teda věnovat se životnímu prostředí a eh vyste se teda věnovali vlastně tomu že že jste řešili jak by se dalo chránit životní prostě no ano to jsme v podstatě od začátku i když jsme to nikde neměli žádný explicitní program ale od začátku jsme věřili že ten režim který tehdy panoval takže eh se musí buď úplně eh odstranit a nebo prostě nějakým způsobem že se bude vyvíjet a reformovat a že e ochraně životního prostředí bude věnována podstatně větší pozornost než bylo v těch 70 a na začátku 80 let kdy opravdu tahle oblast byla absolutně zanedbaná téměř neexistující například nebylo žádné ministerstvo životního prostředí a podobně takže my jsme vlastně eh když se na to dívám spíše jaksi dneska ze své perspektivy po mnoha letech tak my jsme se vlastně připravovali celou dobu na to že bude potřeba tehdy v Československu vybudovat nějaký systém prostě ochrany životního prostředí protože ten prostě vůbec neexistoval takže to byla taková taková řekl bych e taková sice implicitní nebylo to nikde explicitně vyjádřeno nějaký program a ale tímhle jsme se vlastně vlastně zabývali od samého ne od samého začátku k tomu jsme tak postupně dospěli my jsme pořádali celkem nedá se říct pravidelně ale tak přibližně jednou za rok nebo jednou za dva roky takový větší seminář který upřímně řečeno vyústil právě v tyhle věci že jsme tak jako přemýšleli co udělat aby se ta ochrana životního prostředí eh v tom českoslovens Slovensku nějak prostě zabilšoval takový nejslavnější nejslavnější seminář byl v roce 86 na Kosově hoře kde jsme to byla vlastně společná akce e tří institucí jednak nás z té ekologické sekce jednak kolegů ze sociologické společnosti což byl známý sociolog Jiří Musil a pak ekonomů což byla tehdejší nějaká eh sekce nebo jak se to jmenovalo vědeckochnické společnosti to tehdy existovalo která se zabývala ekonomikou a tam hlavní představitel byl jakýsi Václav Klaus takže tam jsme se takhle sešli a a opravdu jsme promýšleli velmi systematicky co a jak jaké přístupy a co jako dělat hm a a nepřipadalo vám e takovej pocit že to vlastně jako nikam nemusí vyjít že je to třeba ono tak jsme si prostě nepřipouštěli my jsme samozřejmě věděli všichni velmi dobře v jaké situaci jsme v jaké situaci žijeme no zajímavé bylo že eh v roce to už byl teda rok 88 že se tohleto všechno nějakým způsobem zdálo že se to zúročí protože nás pozvali na ústřední výbor KSČ a velmi vážně s náma diskutovali co by se jako dalo v této věci dělat no stejně zajímavé bylo že sice teda tohleto byl zejména ten začátek roku 89 a že potom to ty komunisti nějak jako ukousli a už to dál třeba v létě 89 už to nebylo hm takže ale nicméně je vidět že to přeci jenom nějak bylo ve vzduchu že se něco musí udělat komunisti někdy na jaře v roce 89 zřídili poměrně překvapivě ministerstvo vnitra a životního prostředí prostě přejmenovali ministerstvo život ministerstvo vnitra ovšem byl to spíš takový dá se říct trošku nejasný žert protože když chcete mít ministerstvo tak musíte především říct co bude dělat a dát mu nějaký seznam kompetencí kde bude čím se bude zabývat což se nestalo takže tím pádem to bylo teda totální plácnutí do vody hm a e jaksi nestalo se nic ale je to zase krom toho že teda někde udělali mosaznou cedulku ale eh dokazuje to že právě už to bylo ve vzduchu že se něco takového by mělo by mělo být čili my jsme o tom nepřemýšleli že něco prostě uděláme nějakou revoluci nebo něco ale prostě bylo jasné že tím směrem se to nějak všechno prostě posunuje no tak to to je rozhodně oběhodné protože mnohdy to je vlastně námětem těch velkých debat že lidé neví jestli má smysl no právě no tak to my jsme nějak tak tyhle bylo jasné že to smysl má a nebylo vůbec jasné jak se to udělá no a pak se to nějak udělalo no ale byl to teda takový přístup že jste spíš věděli co chcete než jak to chcete to zcela určitě to zcela určitě protože ten e systém politický byl samozřejmě totálně zabetonovaný tam se rozhodně nedalo předpokládat nějaká větší reforma což právě dokazuje to že teda komunisti sice udělali ministerstvo vnitra a životního prostředí ale tím jako skončili prostě

takže je vidět že tady nějak nebyla už potom žádná tedy vůle něco dělat opravdu systematicky no tak to bylo určitě ambiciózní no to jo a když se podívá člověk na eh ty e jednotlivé příspěvky z toho semináře o kterém jsem hovořil na té Kosově hoře tak ty už byly zcela jasně zaměřeno zaměřený jak udělat systém ochrany životního prostředí hm ale jako nechodili jsme s tím za někým nedávali jsme transparency nebo tak nějak jsme to měli mezi sebou a vy jste ale taky pokud e si vzpomínám dobře jste vlastně vypracovali nějakou zprávu přímo teda to bylo už trochu dřív to bylo v roce 83 slovil člověk který nějak pracoval v sekretariátu tehdejšího premiéra pana Štrouala a ten nám prostě řekl že soudruzi nějak dospěli k závěru že to životní prostředí představme si rok či emise a pomalu hynoucí lesy a a špinavé vody a tak dál a tak dále takže to nějak přece jenom neuniklo pozornosti nejvyšších nejvyšších představitelů a nějak si uvědomili že o tom vlastně mnoho nevědí hm takže tenhle ten člověk nás navštívil a řekl podívejte se eh nejvyšší prostě vedení eh komunistický strany a to znamená státu páč jsme byli stáostřana že jo e potřebovalo nějakou objektivní informaci jak to s tím životním prostředím jako je no a my víme že vy se tím zabýváte že prostě máte tady hodně těch oborů protože ten člověk nějak navštívil jeden z těch našich seminářů takže věděl eh co jsme zač a my bychom potřebovali takovou zprávu tak jsme dostali takovýhle zadání už teda nikoliv peníze to jako si nevzpomínám že by o tom byla někdy řed' on říkal: „Můžete to ale napsat naprosto otevřeně protože to bude jenom pro úzký kruh a nebude to ke zveřejnění.“ No tak my jsme prostě napsali to co jsme věděli jak si to myslíme bez jakékoliv autocenzury což bylo dost pozorhodný protože jako prostě jsme lidi kteří se tím zabývali z jednotlivých oborů tak prostě napsali opravdu jak to viděj jak to je na základě e svých znalostí a dat které byly k dispozici která byla k dispozici věci takže to bylo velmi otevřený eh měla to já nevím 30 50 stránek a no takhle jsme to tam napsali no hm jenomže jak se potom ukázalo to že jo latin latinsky se říká habeant sua fata libeli to znamená česky e knihy mají svůj osud a tím knihy se myslí tedy ten jakýkoliv prostě napsaný text takže tohle mělo svůj osud protože se to dostalo na západ no a už byla doba kdy přece jenom lidi se postupně dovídali jak jaká je situace v různých oblastech už existovala charta charta eh která vydávala své svá různá stanoviska eh byly štvavé vysílačky takzvané štvové lidi poslouchali hlas Ameriky a poslázili svobodnou Evropu ta byla víc rušená ale ten hlas Ameriky nějak ani moc rušenej nebyl takže prostě se eh dozvídali že tydle věci jsou no a tuhle naši zprávu eh přeložili velmi rychle do francouzštiny vydal to bylo to vyšlo to v eh deníku Lumont a posléze to tedy eh to tedy eh všechny ty eh vzdělovací prostředky západní prostě publikovali já vím že jsem jednou ale to snad ještě bylo za za totáče že jsem že se mi podařilo nějak e vyjet do Národního parku Bavorský les a že tam je takové veliké informační středisko eh mimochodem opravdu bezvadně udělané to kdybychom se na něco takového zmohli to by bylo prima a a tam taky jsem samozřejmě zašel do knihovny protože já když jsem byl někde ve světě tak první co bylo že jsem zašel do knihovny a tam jsem zjistil že tam tuhle publikaci jsem našel mhm takže jsem zajásal a říkal jsem: "No vida napsal jsi bestseller tady protože já jsem byl jako hlavní autor takže e i když jsem zas toho mnoho nenapsal ale nějak jsem to koordinoval trochu takže to se dostalo eh dostalo do světa ale samozřejmě ještě důležitější než že se to dostalo do světa tak se to dostal k nám do Československa takže prostě lidi si přečetli jak to je a to potom tedy opravdu bylo velmi významný faktor v tom když se potom eh zřídilo ministerstvo životního prostředí takže to mělo eh naprosto jasnou pochopení a podporu široké veřejnosti když myslím širokou veřejnost tak to prostě opravdu normální lidi ale samozřejmě potom po listopadu i eh ti lidé kteří eh kteří eh o tom rozhodovali například poslanci a podobně takže všichni věděli prostě jak to je díky týhle zprávě hm hm no tak to je zajímavý vlastně osud že se to takhle jako No a jinak samozřejmě že eh díky tomu že to nakonec založili ti biologové tak ta ochrana přírody v celé té věci měla samozřejmě zásadní důležitou důležitou pozici že ale neen ale prostě že to platil patřilo k těm eh k těm nejdůležitějším e tématům takže z čehož potom i vyplynulo že když jsme začali pracovat na na ministerstvu tak okamžitě se

začalo pracovat na na různých zákonech eh z níž mnohé eh byly nebo prakticky všechny byly rychle přijaty právě pro tu pro ten celkový celkovou náladu ve společnosti no jeden z nich je známá 114 která do dneska platí a ještě se teda zeptám ono se vlastně neví pokud vím jak se dostala ta zpráva do zahraničí já to nevím a neznám nikoho kdo by to věděl to nevíme ale eh vy nebo režim to teda se snažil nějak odhalit to jsem zjišťovala ale vy jak se vám vlastně dařilo takhle fungovat e v rámci toho systému kde ale no tak všechno sledovalo mně osobně se dá se říct zdařilo docela dobře já jsem neměl eh žádné prostě ambice na nějakou vedoucí pozici nebo něco takového já jsem byl zaměstnancem Ústředního ústavu geologického a díky tomu že jsem přeci jenom byl takovej jako asi aktivní po mnoho stránkách tak jsem tam měl eh velmi dobré přátelé mezi těmi nejvyššími nejvyššími činovníky kteří vedli různé sekce a podobně no byli náměstky a a takže jsme byli tak jako kamarádi jenomže oni e se lišili ode mě tím že eh byli v komunistický straně měli prostě tu červenou knížku a tím pádem mohli zastávat různé eh odpovědné funkce zatímco já ne protože e zkrátka jsem tuhle ten základní předpoklad neměl takže oni mě celkem musím říct že mě nikdy nějak moc nepřesvědčovali že bych měl do té strany stoupit nicméně občas to tak jako zmínili a říkali: "Prosím tě tadyle Bedřichu ty bys mohl tady bejt mezi náma šéfama ale jako tak nějak to úplně přesně nemáš ty předpoklady." A já jsem říkal: „No tak jako nemám." No tak jako co a oni tím pádem Hm mě nechali hm a já jsem si v podstatě dělal co jsem chtěl h takže mě dovoľovali publikovat taky s tím s těma publikema samozřejmě občas byla trochu potíž takže třeba tím že to byl rok 74 nebo tak nějak už dávno jsme právě s kolegy z toho ehního ústavu geologického dali dohromady takový text který se jmenoval Geologie a životní prostředí čili tak jako nenápadnou věc taky to nebyla žádná agitka ale nicméně se našli lidé kteří dobře pochopili jak my to vlastně myslíme a nějaký se na naskytl se nějaký pan Procházka z Liberce to si do dneška pamatuju který prostřednictvím stížnosti na uliční organizaci v tom Liberci prostě sepsal 20vej prostě pamflet velikej kde prostě rozebíral jak jsme to my napsali ale jak říkám tam jako žádný politik jaksi stanoviska nebyly ani on nicméně to to přečetl a důkladně rozebral a poslal to prostě prostřednictvím těch eh ty té hierarchie těch komunistických různých výborů uliční městských a tak dále až to teda došlo někde na ten jejich ústřední výbor a ty si zjistili eh kdo je pan Moldán že je to prostě pracovník tady ústředního ústavu geologického a že teda jako to tak nějak se s tím musí něco udělat jenže naštěstí já jsem seznal s tehdejším vlivným pracovníkem eh geologického ministerstva které se tehdy jmenovalo Český geologický úřad nějaký doktor Kožíšek právník a to byl ve skutečnosti velmi e velmi dobrý člověk on byl samozřejmě u komunistů pak aby mohl bejt tam někde tak musel bejt u komunistů a tím jsem se já nějak celkem seznámil i dá se říct trochu zpřátelil no a teďka on prostě dostal tohleto naštěstí k vyřízení jo takže tím pádem jsme se radili co prostě s tím udělat no a on to nějak prostě zařídil že to teda shodili ze stolu no takže se eh nestalo vůbec nic panu Procházkovi zřejmě odpověděli že jo že budou tadydle na nás zlí no ale to nevím co mu řekli tak bych to odhadl hm ale nám se nestalo vůbec nic takže jako já jsem z toho nějak vyšel no co se co se týče té zprávy pro toho Štrouala tak tam e zase bylo takové oni zase nebyli ty komunisti úplně dost jako důsledný jo naštěstí některý věci tak jako odflákly a jedno a tam nám pomohlo to že my jsme měli takový ta sekce naše měla takový složitý titul že to byla ekologická sekce Československé biologické společnosti při ČSAV no a nějaký ten úředník prostě si všimnul hlavně toho konce toho ČSAV takže prostě eh na mě osobně vůbec žádná hanba e prostě nebyla protože oni jako soudili že to je ČSAV že to je akademie v a že to že prostě to byla akademie vědom Střední ústav geologický nebyla akademie takže já jsem vůbec jako nepocítil žádný no akorát jeden kolega který právě a který se na tom taky účastnil byl ekonom eh tak ten s tím měl nějaký problém vyšetřoval ho STB a musel odejít z Prahy hm no ale nešel daleko šel jenom do českých buděj nebylo to hrozný nebylo to hrozný no a já se zeptám ještě na jednu věc kterou vy jste udělal před rokem 89 a která je dost významná vy jste překládal eh knihu Mezerůstu která vyšla a

kteřá má vlastně eh široký dopad až do dneška nebo velký dopad eh prostě asi první publikace kteřá vysvětluje eh ten růst nemůže být nekonečný eh ekonomický to souvisí s tím to jsem se už zmínil že když jsem kamkoliv přijel včetně teda to že se mi podařilo přece jenom párkrát vyjet do zahraničí e tak jsem všude e se snažil najít knihovnu a i když eh to bylo u nás tak jsem vždycky se snažil mít přísun eh západní literatury to si myslím že to jsem se o tom nezmínil ale to eh bylo pro mě a pro celou věc nesmírně důležité to začalo už dávno předtím než jsem se eh začal zabývat profesionálně tím životním prostředím to bylo na té žilivce já říkám to byl už začátek rok 70 a tam eh ještě v té fázi v chemické laboratoři Ústředního ústavu geologického jsem měl kamaráda eh kteřý byl o něco starší než já jmenoval se Ivan Rubeška bohužel taky umřel a jednoho dne Ivan přišel a říkal: „Podívej on byl on byl ve skutečnosti a byl já jsem vyštudoval analytickou chemii on fyzikální chemii takže měl takovej širší širší přehled po těch všech chemických metodách a jednou přišel a říkal: „Hele já jsem našel v literatuře že někde zavedli eh kupodě Australani eh jakousi úplně novou metodu kteřá se jmenuje plamenová spektrofotometrie no tak já o tom nic nevím říkal ale něco jsem si přečetl tak si to přečti taky a ono těch prací kteřý se tím zabývaly nebyly nebylo mnoho to byl začátek 60 let a říkal hele víš co tak zkusíme něco v to v té věci udělat a my jsme měli v té chemické laboratoři takového šéfa my jsme byli normální zadoví výzkumní pracovníci a měli jsme ale e velmi takového velkoryšého šéfa kteřý prostě snášel že jsme si vymejšleli všelijaký svý věci a pochopil že to není něco co je prostě škodlivý tak nás nechal a my My jsme my jsme se nám se prostě podázilo něco co do dneška eh není úplně pochopitelný jak se nám to povedlo ale prostě jsme dali dohromady přístroj z různých součástí a něco on taky byl v ústavu Sklář kteřý tam eh už nevím přesně co dělal ale nám pomáhal a tak jsme vyrobili takový přístroj kteřý eh eh se zabývá kteřý používal tuhleto metodu na stanovení různých prvků chemických eh v různých materiálech no a tak se nám podařilo zanalyzovat eh materiály kteřé tehdy ta chemická laboratos eh sice uměla udělat ale ne moc šikovně a nám se to podařilo velmi velmi dobře a my jsme tak nějak spichli takže jsme usoudili že si to nemůžem nechat všecko pro sebe takže jsme napsali několik publikací kteřé vyšly v tom ve světových žurnálech dneska bychom řekli impaktovaných ale tady ty impakty žádná nebyly no a pak jsme se jednoho dnes s tím Ivanem rozhodli že uděláme světové sympóziem aha tak jako bylo nám něco málo přes 30 a tak jako proč ne a já jsem přece jenom měl nějaké ty kamarády už v tom vedení toho ústředního ústavu geologického takže se mi tam podařilo že to vedení eh schválilo že my něco takového budeme organizovat no a my jsme prostě vzali tu literaturu což se což jsme což byly ty všelijaký publikace tam jsme našli adresy těch lidí kteři se tím zabývali jinak jsme je samozřejmě vůbec neznali nebyli jsme v žádném kontaktu nemohli jsme cestovat takže někam jsme no ale prostě jsme jim napsali a řekli jsme: „Heleďte se tady my budeme teďka dělat takovýhle sympóziem tak přijďte do Prahy.“ Mhm no a k našemu velkému překvapení a zřejmě i k velkému překvapení STB ty lidi prostě přijeli a eh takže přijelo nějakých prostě já nevím kolik nás bylo 50 možná no hodně možná 80 prostě lidí přijelo ze všech možných eh míst do Prahy pořádali jsme takové sympóziem v hotelu kteřý dodneška existuje totiž Mars na Kubánském náměstí a tam jsme prostě všecko jsme to nějak sehnali sehnali jsme na to nějaký peníze už samozřejmě nevím jak ale bylo to všechno velmi velmi skromné ale nicméně to prostě fungovalo no a tam přijeli ty lidi včetně si vzpomínám třeba z Ameriky z Austrálie z Japonska z Holandska taky z Ruska takže ze všech možných teda e ze všech možných zemí a nám se eh podařilo eh navázatý kontakt s několika eh z těch lidí co tam eh přijeli nejvíc jsme se zkamarádili s eh několika Angličany s jedním Holanďanem a s Američany a to byli lidi kteři eh to bylo v roce '7 čili pro neotika podívat se za železnou oponu co tady ty lidi jestli jako ještě lezou po stromech nebo podobně takže eh jsme vzbudili u nich jisté jisté sympatie a já jsem si vyjednal s několika z nich že mě posílají různou literaturu aha takže jsem jeden čas prostě eh měl celoroční předplatné na časopis Science což je jeden z klíčových vědeckých eh vědeckých časopisů a mimo to chodili ještě další prostě věci

třeba z té právě už z té oblasti životního prostředí to byl eh anglický časopis který pořád taky existuje a to a jmenuje se The Ecologist a v tom vyšlo v prosinci 1971 vyšel takovej článek velkej eh kterej se jmenoval ono to potom vyšlo i knižně e jmenoval se Blueprint for Survival jak já jsem to přiložil jak přežít a to jsem si teda přečetl a udělalo to na mě obrovský dojem tam bylo teda napsáno že zkrátka globálně je životní prostředí velmi velmi narušeno a ohroženo a že o tom bude byla to takovej jako inzerát taková taková upoutávka tohle bylo v prosinci nebo možná v lednu 76 a tam byla upozor teda ta upoutávka na tom že v nejbližší době vyjde důležitá knížka která se jmenuje The Limit to Grow a že tam to všechno bude vysvětlený no a to mě teda velice no už jsem to přeložil čili věděl jsem o co jde a tam eh jsem teda věděl že tadleta knížka vyjde a jak jsem měl ty kamarády v tom geologickém ústavu tak jsem jednomu z nich prostě říkal: "Hele eh ty pojeděš teďka bylo to na jaře 76 ty pojeděš e služebně do Anglie do Londýna prosím tě podívej se tam po týdletý knížce a kdybys na ní nějak narazil tak jí někde sežeň a při vesmír e geologové se vždycky vyznačovali tím že právě mohli cestovat poměrně dost protože za komunismu ta geologická aktivita v zahraničí byla byla velmi rozvinutá naše expedice byly v různých místech třeba se hodně jezdilo do Iráku nebo do Mongolska ale všude možně e takže prostě komunista celkem nebránil tomu že lidi prostě cestovali do zahraničí a tenhle kolega mi tu knížku přivezl mhm což byl což bylo jaro 72 eh v té době se také potom konala slavná koloromská konference o životním prostředí o které jsem se dozvěděl pochopitelně a já jsem teda vzal tuhle knížku a eh e na na Chalupě eh na Šumavě kde eh jsme až dosud travíme všechny letní dovolené s celou rodinou tak jsem jí přeložil a což byl docela výkon a bylo to tak spousta eh spousta příznivých okolností tomu nahrála jednak eh rodina chápala že tatínek tady teď má nějakou práci a tak že mě nechali a já jsem vždycky ráno vstál hodně brzy rodina ještě tak jako vstala spala a moje žena posléze připravovala snídani a já jsem věnoval takový dvě hodinky prostě tomu překládání a to eh za chalupou jsme měli takový e stůl eh kterej jsem kdysi tam udělal a tam jsem seděl a další eh takže byl bylo pochopení ze strany rodiny zejména mé ženy což jako jsem vždycky strašně oceňoval a další příznivá okolnost byla že bylo celý celou tu dobu bylo my jsme měli tři neděle dovolený eh tak jako že bylo strašně hezky hm takže já jsem mohl ráno hezky vyjít a sluníčko svítilo a já jsem si překládal měl jsem takový jednoduchý farplán jednoduchý schéma že jsem věděl že každej den musím udělat nějaký počet stránek tak jsem měl takovej harmonogram naplánovali jste to měl jsem to naplánovaný hezky aby mi to šlo do konce těch prázdnin a další velká klika byla ta že jsem to všechno rikoval do magnetofonu Tesla takže tam eh jsem to diktoval a kupodivu to vydrželo eh nezkazilo se to nerozbilo se to jenom se občas musely vyměnit baterky a fungovalo to no a samozřejmě další okolnost byla že jsem již v té době spolupracoval s paní Gabrielou Vackovou kteráž to byla pak má sekretářka mnoho desítek let ale tehdy už jsem se s ní znal z toho geologického ústavu a ona byla eh geniální písárka a tak jako editorka takže prostě prostě to přepsala a zkrátka jsme to vydali takže jsme to vydali vyšlo to v březnu a my jsme v říjnu to měli už v knižní podobě byl to sice cyklostyl samozřejmě ale ale je to hodně rychlá to bylo teda hodně rychlý takže ta na mě to samozřejmě udělalo e dojem velký jsem to když jsem to překládal tak samozřejmě jsem to musel vědět co tam je že jo no a to byl takový takový pro mě velký impuls a myslíte že to rozpoutalo debatu i tady trošku jo ale ne moc tak jsme toho zase samozřejmě nemohli udělat nekonečně ale to byla zase další další teda šťastná okolnost že eh v v rozmnožovně eh to se tehdy jmenovalo rozmnožovna v Ústředním ústavu geologické to byl velkej podnik ten ústřední ústav dneska je to ČGS a je to vlastně na to se jako ve své podstatě příliš nezměnilo akorát rozvinulo a to už tehdy to byl docela úspěšnej podnik dneska ČGS jak asi víte je jeden z velmi úspěšnejch výzkumných ústavů vědeckejch vůbec v Národním měřítku e a takže v tý rozmnožovně byly takový hodný dámy který eh mi pomáhali hlavně tam byl jejich šéf takovej že jo to je typický dámy pracujou a a mužskej tomu velí že jo už tak v Čechách bejvá a ale tenhle úzkej e se jmenoval Miroslav Cihelka a eh nevím už co se

s ním stalo pač dávno ale rozhodně ten Mirek Cihelka byl kamarád a eh jako mi velmi důvěřoval a když jsem tam s něčím přišel tak on mi vždycky pomoh a prostě to tam těch zborníků všelijakých a různých tiskovin který jsme vyrobili společně je docela hodně hm a mezi nima teda bylo taky ten eh ty mezerůst a musel to třeba procházet nějakým schválením vašich nadřazených nebo ani ani ne no já jsem tak nějak minul nějak to prostě vzniklo to bylo nějak to ano nějak to bylo jsem rozhodně neoužil po nějakým schválení a jak už jsem říkal oni mě tak jako nechali hm hm což byla taková vzájemná trošku hra já jsem samozřejmě do toho nemontoval žádný politický statementy naopak když jsme vydali nějaký zborník třeba tamhle bych mohl nějaký ukázat jejich jejich celá sada eh tak jsme tam do záhlaví napsali nějaký takový na blblý heslo jako vydáno k 60 výročí VřSR jo a to prostě jako ono když potom tole napíšete hned na začátek tak to je důležitý protože ty lidi samozřejmě nechtou ale prostě podívají se na ten začátek viděj že tam je k výročí velké říjnové socialistické revoluce a a už to tak nějak jako už nám to prošlo takhle jsme to dělali velmi často ale upřímně řečeno ještě samozřejmě dneska když se řekne Rusko tak se člověku otvírá kudla v kapce a ale musím říct že tehdy v těch 70 a 80 letech eh se v rámci Ruska a tehdejší jejich akademie věd eh našli docela pozoruhodné práce to teď už dávno dávno není ale tehdy to tak nějak takže i tyhle ty zdroje jsme využívali hm my jsme jeden z těch zborníků byl nějaký prostě takový akademici co říkají hm takže jsme metodicky tím trošku tak jako rozředili to že tam nebyly jenom jenom americké materiály ale občas nějaké ruskej takže to procházelo no což byla určitě štěstí velký to no to vypadá že to bylo štěstí hm ale šli jste tomu naproti tak e no jo no tak neprovok snažili jsme se neprovokovat nicméně ta ekologická sekce samozřejmě občas byla nějaká konfrontace že jsme prostě napsali stížnost tehdy na ministerstvo kultury protože ochrana přírody patřila ministerstvu kultury tak jsme napsali třeba já nevím že někde nějaká rezervace nebo nějaký prostě se děje nějaké příkoří přírodě takže jsme byli i v těchto věcech aktivní a přicházely na to nějaké odpovědi nebo ne no ne no ne to ne tak daleko nešli já bych se zeptala eh vy jste teda byl v té ekologické sekci tam jste se připravovali na to jak e jak chránit lépe životní prostředí když to řeknu tak úplně jednoduše a potom nastal rok 89 a eh přišly tedy změny změna systému a vy jste byl u zrodu ministerstva životního prostředí tak mohl byste k tomu říct no to je taková historka která je tady popsána v té knížce eh to prostě e to samozřejmě spadlo na mě tak že jsem vůbec jako netušil že něco takového může přijít zkrátka dobře mě jednou bylo to v neděli mě zazvonil telefon a a byla to sekretářka tehdejšího ministerského předsedu český vlády protože tehdy jsme měli tři vlády že jo českou slovenskou a federální takže to byla sekretářka český eh premiéra český vlády do jehož kompetence do český eh vlády patřilo taky životní prostředí nebylo to federální to jak jsem říkal že že zřídili to ministerstvo vnitra až životního prostředí tak to bylo taky v rámci český český republiky což mimochodem pak když se eh vytvořila Česká republika jako samostatnej stát od roku 93 tak vlastně v týhle věci se nezměnilo vůbec nic protože prostě ty kompetence byly už dávno ještě teda vlastně za toáče bylo nebylo ministerstvo teda životního prostředí kromě toho žertu tím vnitřem ale byly různý ministerstva jako třeba lesního vodního hospodářství a tak a to bylo v rámci tý český tý český republiky takže mě volala tahleta dáma že jestli bych nebyl tak hodnej eh vlastně to někdy v tejdnu mi volal a jestli bych nebyl tak hodnej a nepřišel navštívit pana ministerskýho předsedu jmenová se František Petra mhm a a on si mě pozval na neděli dopoledne na 10 hodin tak já jsem tam přišel to bylo Lazarský kde sídlila tadle česká vláda a přišel jsem do tý Lazarský on eh paní sekretářka mi uvařila kafe nicméně já jsem mu ještě nestačil ani pít a on jakože mám jít do jeho pracovny tak jsem ho šel navštívit i s tím kafem a on prostě říkal že jako se rozhodli že bude ministerstvo životního prostředí a jestli bych nechtěl být ministrem no já jsem říkal že jo a on říkal: „No tak jsme domluvený aha a my vás pozveme todle todle to se konalo někdy no nevím 3 4 eh prosince eh listopadu mhm kde byl listopad prosince aha prosince hned brzy po listopadu začátkem prosince 89 teda 89 a takže on řekl že mě prostě všecko jako řeknou a todle a že hlavní je že jsme se teda jako nějak dohodli no tak

dobře tak já jsem posléze dopil to kafe a ty sekretářky protože jsem tam opravdu byl já nevím 5 minut u toho u toho Petry no šel jsem domů trochu jsem z toho byl samozřejmě šoklej ale nicméně hlavní šok teda povznikl potom když mě pozvali dva tři dny potom na zasedání vládym ty český vlády která eh byla teda už jako vlastně už byl jako v novém režimu ale přece dal tomu teda ten Petra pořad a tam prostě mě teda vysvětlili že zkrátka se rozhodli že bude prostě ministerstvo životního prostředí a teďže teda není takže mě udělají ministrem bez portfe aha abych mohl prostě tam fungovat že mi dají kancelář a čtyři pracovní místa čtyři okýnka aby mě někdo taky mohl pomáhat s tím e a tak jsem tak a že mám prostě za úkol že by chtěli aby to to byla docela jako dramatická situace že by chtěli aby to ministerstvo fungovalo co nejdřív a že ale se to musí připravit mhm takže jsem byl pověřen přípravou toho ministerstva s tím že až bude ministerstvo takže budu ministr životního prostředí no dobře tak já jsem odešel a okamžitě jsem sehnal e na to ty další tři lidi což byla ta už zmíněná Gabriela Vacková která nám dělala sekretářku a dva kolegové právníci Václav Mezřícký a ještě jedna kolegyně Vaše která bohužel umřel ale ta kolegyně která tam byla s náma tak ta se jmenuje Eva Kruží říková ta furt normálně funguje i když je dneska sice v penzii ale dlouhý léta pracovala v Bruselu ona byla šéfovala tam právníkům my jsme s ní mluvili no no takže to jsme byli v takovýhle sestavě no a začal teda eh velmi hektickéj prostě eh několik týdnů jenom a hlavně jsme dali dohromady teda eh novelu kompetenčního zákona protože jak už jsem říkal vláda funguje tak že teda je kompetenční zákon kde je napsáno tady je takovýhle ministerstvo a dělá to a to a to je absolutně klid klíčovej zákon kterej není úplně pro lidi ale prostě pro fungování celý ty vlády je naprosto naprosto důležitěj no a my jsme teda e udělali prostě soubor těch společně jsme na tom pracovali důležitý byli ty právníci samozřejmě a vytvořili jsme teda celou koncepci toho ministerstva která krom jiného znamenala že e se zrušily tři jiný ministerstvam mm a z nich potom vzniklo ty lidi se tak různě př přebrali a vzniklo teda to ministerstvo životního prostředí a celý to bylo tak udělaný eh že e když si když si vzpomínáte jakým způsobem vůbec vznikla teda nová nová vláda no tak víme dobře že eh Sametová revoluce byla Sametová že to nebyla žádná velká revoluce a že tedy eh všecko se to dělo na základě existujícího právního řádu že jako se ctily zákony a když se když se chtěli nějak změnit tak k tomu byl nějakěj mechanismus že jo existoval když teda mluvíme jenom o ty český republice tak existovala Česká národní rada což byl teda parlament České republiky ten eh my jsme prostě na ten do toho nejdřív to teda že jo když děláte nějakěj zákon tak první to musí schválit vláda pak se to dá do parlamentu a když to ten parlament schválí tak tím je to zákon kterej platí no a takhle se to teda taky stalo takže prostě vláda schválila tu novelu toho kompetenčního zákona eh která se kterou jste připravili teda kterou jsme my připravili která vymezela ty kompetence co to ministerstvu má mít mhm a to se teda dalo eh okamžitě do ty český národní rady takže ta schvála ta vláda to schválila nevím už kdy ale třeba 22 prosince nebo tak a do ty český národní rady která měla nějakou schůzi myslím mezi svátky asi do 28 prosince takhle pracovala něco takovýho dneska to tak nebejvá ale no dneska to tak nebejvá a s tím že česta č ta Česká národní rada tohlencto prostě schválila ten kompetenční zákon a s tím že ministerstvo vnikne od 1 ledna a skutečně vzniklo aha takže během měsíců vznikl no no tak asi no hm a ty kompetence jsme tedy narýsovali vytvořili tak že jako byli velmi dobrý bohužel se časem došlo k jisté erozi takže některý ty kompetence ministerstvo životního prostředí ztratilo hm čehož do dneska litujeme hm protože tam bylo například například že ministerstvo životního prostředí je zodpovědný za územní plánování což je strašně důležitá věc a to nám sebrali a tehdy nebylo MMR ale bylo něco jinýho a dali to prostě někomu jinýmu a od ty doby vlastně to územní plánování upřímně řečeno nefunguje dobře a nebude fungovat dobře dokud nezrušej MMR mmr nezrušej takže tady to je bez naději no dobře ale tak takovejch věcí bylo víc my jsme měli taky v rámci ministerstva bylo třeba podniky povodí který dneska jsou dávno v ministerstvu v kompetenci ministerstva zemědělství a jiný věci no ale nicméně furt dobrý takže ministerstvo začalo pracovat a

vytvořila strašně rychle různé zákony už jsem mluvil o té 114 vytvořil se zákon o životním prostředí což je taková dá se říct trochu ústava pro životního prostředí která nedávno jsem mluvil s kolegy z právnické fakulty tak oni to pořád považují za základní zákon v životním prostředí a učeť ty studenty tohle takže to furt to furt jako existuje a a eh samozřejmě spousta jiných věcí zákon o třeba jenom zmíním ještě e to bych mohl povídat dlouho ale zmíním třeba jednu věc zákon o ochraně ovzduší hm oni většinou my jsme to teda připravili a schválený to většinou bylo až ten rok potom to znamená většinou to jsou zákony eh z roku 92 hm a ten zákon o ochraně ovzduší se vyznačoval tím že měl že ustanovil velmi přísné limity na vypouštění škodlivin na emise zejména se to týkalo samozřejmě dneska je ta situace jiná ale tehdy tou hlavní škodlivinou byl oxid uhličitý a takže tam byly limity na to kolik se kolik ty podniky můžou zejména elektrárny pochopitelně uhelný kolik můžou vypustit toho SO₂ a tam byl takovej důležitá věc že si představte že to bylo v roceš byl to teda zákon z roku 92 a tam bylo až do nebo 91 nějak ale zkrátka bylo tam sedmiletý období kdy sice zákon platil ale nenabílo mhm to znamená že až někdy v tom roce 98 nebo 99 98 snad vlastně nabílo účinnosti a začal se teda ty emise jako měřit a sledovat a tak a ukázalo se že se za tu dobu podařilo snížit objem těch emisí o nějakých 90 % což bylo daný tím zase to byla velká spolupráce mezi tím ministerstvem a a Čezem Čes byl tehdy velmi měl takový e osvědčený vedení takže Čes sehnal prostě spoustu peněz a udělali odfiltrovací jednotky a od té doby je pokoj takže to byl takovej příklad co se a takovejch věcí bylo víc co se jako docela docela dost povedlo no a já se ještě zeptám k tomu kompetenčnímu zákonu a vy jste ho měli předpřipravený nebo jste ho teda vymysleli prostě to jsme vymysleli no ale tak jako kdyby nebylo ty Kosovské hory a všech těch diskusí a všech těch věcech věcí no tak asi kdybysme začli jako na zelené louce tak by to asi nešlo tak rychle my jsme to v podstatě připravený měli když teda ne nějak jako ve formě paragrafu nebo tak jasně a potom teda jste vlastně museli nabrat všechny ty lidi který tam museli no tak ono to právě v souvislosti s tím kompetenčním zákonem bylo tak že my jsme vlastně převzali zejména ministerstvo lesního vodního hospodářství a taky ten geologický úřad a taky ministerstvo výstavby a stavebnictví se to jmenovalo tak to ministerstvo výstavby a stavebnictví to jsme nějak zrušili úplně bez náhrady z toho pak časem vzniklo z části to asi ministerstvo průmyslu nebo něco já už nevím ale ten geologický geologický úřad a to ministerstvo toho lesního hospodářství ten se z toho se vlastně vytvořilo to nové ministerstvo a tam to ten postup byl e takovej že já tam měl ty právníky čili to bylo prostě všechno bezvadný eh že jsme všechny všem těm lidem z toho ministerstva dali výpověď mhm jako z organizačních důvodů můžete dát výpověď i dneska a tehdy taky to šlo to bylo stejný říkal jsem že ty zákony vlastně furt platily že jo takovýdle a platěj do dneška jenom se občas e novelizují a takže my jsme všechny ty lidi vyhodili no a zase jsme jich většinou zase nabrali mhm ale nemuseli jste tam mít všechny přesně tak a to bylo samozřejmě klíčový protože už zase do té doby eh jsme se v tom tak nějak zorientovali a věděli jsme koho nechceme hm takže jsme se například zbavili všelijakejch STBáků a a pracovníků zvláštního oddělení a ví jak se to všechno jmenovalo kádrováků ale i některých odborných pracovníků který jsme že jo tak my jsme jako pracovali v té věci už mnoho let takže nějaký ty lidi jsme znali hm hm a věděli jsme že je nechceme jasně takže takže to bylo takový jako příznivý hm hm že jste mohli prosazovat tu vizi no a navíc ještě já jsem že jo ono to taky je o lidech že jo tak jednak jsem měl ty své právníky ale jednak jsem převzal některý lidi z z toho eh ministerstva lesního hospodářství který byli šikovný a odpovědný a vzali eh tu novou situaci velmi vážně ty taky mi strašně pomohly hm hm a tím že jste teda sloučili některý ty ministerstva tak jste vlastně přejali tu jejich agendu ano ano ano to znamená proto byly v lesy i voda jako jsou prostředí to je to co jsem říkal že jsme o ty kompetence pak jako přišli z částí hm a ten důvod proč se vo ně přišlo dokázal byste ho nějak no tak e to je zase jiná složitá story tak eh je to kombinace toho že prostě ty věci se nějak vyvíjejí že jo a druhá věc je že eh po mně byl ministr Ivan Dejmál který eh ještě to bylo vlastně eh pokračování toho dá se říct toho toho revolučního

režimu takže to zůstalo všechno tak jak jsme to zavedli a pak byly volby v roce 92 takže to prostě eh ty roky 90 91 92 se to tak nějak vyvíjelo e podle toho původního plánu jenže v roce 92 zvítězila Odsk a tím pádem Václav Klaus kterej životní prostředí přestal mít úplně rád nebo ho nikdy neměl rád a udělal je ministrem jakéhosi Františka Bendu no a za to bendy se prostě ty všechny možný kompetence ztratily no hm a jako myslím si že František Benda nebyl moc svépnej že to byla prostě hra ze strany Václava Klause kterému se hodilo to ministerstvo oslobit přesně tak a už to tak zůstalo a když vy jste teda to ministerstvo zakládali a teď jste teda něco jste součili že jo nějak jste vytyčili čemu se bude věnovat tehdy vo to teda eh vo tom debata nebyla jakože by no o tom byla velká debata samozřejmě no představte si teda je 1 ledna 1990 mhm a my jsme využili toho co eh ta to dělala ta ekologická sekce a ty zprávy pro Štrouala a všechny ty věci který jsme věděli a v dubnu 90 vyšla tadleta celá velká knížka jasně hm fenkladatelství a co jdem já mm tam je popsáný co všechno se má dělat a chce dělat a když se podíváte takhle úplně na na závěr takže to se jmenuje vývoj a stav do konce roku 89 jo a když se podíváte na obsah tak tadyle vzadu na straně já na to nevidím takže se hezky podívejte sama 263 no tak to najdete a tam no na značení východní no a to jsem prosím napsal sám mhm na chalupě odjel jsem na tejden na chalupu mhm a napsal jsem toleto jo a na základě zase věcí který jsme měli samozřejmě prodiskutovaný takže tole je v podstatě program pro ministerstvo kterej upřímně řečeno když jsem se na to nedávno nedávno nějaký čas díval tak se podařilo úplně všechno splnit hm hm hm a to už jste byl ministr to jsem dávno byl ministr no no vám říkám tole vyšlo v dubnu 90 čili to vyšlo že jo to když si představíte jak vycházejí knížky taky to není úplně ze dne na den takže no takže ministerstvo povzniklo 1 ledna a tole vyšlo v dubnu hm tak no to je docela docela rychlý docela rychlost hm hm no jo všechno tady máte mezinárodní vztahy i monitory to mě všechno hm no a to bylo dokonce to bylo tadle ten program toho ozdravení ten byl hotovej někdy už v létě 1990 mhm a ten jsme potom vlastně publikovali to bylo to sice to vyšlo až 91 ale nicméně to vyšlo jako a byl to byla to veřejná diskuse mhm takže to třeba ty různý vědecký ústavy a podobně to měli a nebyly k tomu nějaký prostě diskuse a připomínky a tak takže to nebylo jenom nějak jako ze ze vrchu na nadiktovaný ale byl to bylo to prostě takovále veřejná diskuse hm no ale vycházelo to tady z těchle těchle mejch východisek co jsem stvořil na tý chalupě hm hm a to je dost jako důkladný když se na to kouknete se to koukám no to není to jenom na stránku no to takže tehdy ještě to nebylo tak eh proti sobě jakoby zemědělství a ale no tak samozřejmě že tam určitý tenze byly vždycky protože prostě se to zabývá stejnejma věcmá často ale jako moc ne byli jsme rozhodně v nějakým kontaktu a v nějaký shodě hm hm takže vy jste vytvořil tohle abyste vlastně zamezil tý přílišný debatě o tom co to ministerstvo má dělat no tak to celkem já nevím já jsem se žádný takový debatě nevyhýbal ona taky žádná moc jako nebyla prostě to nějak se vyvinulo jo jo takže v 90 no já jsem já jsem měl tu známou aféru kdy mě vyhodili že jo což snad ani nemusíme to je zase dlouhá story takže to nechme stranou ale rozhodně eh v roce 91 už jsem teda nebyl ministr takže jsem se věnoval spíš takovej e takovej reflexi celý věci a a eh připravoval jsem se byl jsem založil jsem to centrum eh co je na univerzitě že jo takže jsem se zaběval těmadle věcmá výzkumem a podobně a třeba jsme v centru hned od samýho začátku byly měli takový projekty velký jako byl třeba zkoumání ekonomickéjch souvislostí životního prostředí a a takže tím jsem se zaběval a takže eh co se týče jako politiky životního prostředí v tom v týhle zemi tak to jsem už se toho moc jako neúčastnil hm mě vyhodili tak jsem byl vyhozenej a hotovo a zaběval jsem se jednak ve výzkumem publikováním a taky mezinárodnima aspektama takže jsem byl různě činněj v OSN a v Evropský unii a tak a to je zase jiná story hm hm a pak jste byl senátor taky pak jsem taky byl někdy senátor takže eh přece jenom nějak jste se na tý politice po Jo jo jo jo no ne tak já jsem byl já jsem byl členem ODS a tak jako jsem vyráběl různý programy pro ODSu a tak například jsem byl iistí novej ministr životního prostředí v rámci ODS e v roce to byl to byly ty volby který eh byly v roce 2006 takže předtím jsem byl taky stívej ministr pak mě

neudělali ministrem či čerou náhodou mhm to už Topolánek není to byl Topolánek ministerskej předsed topolánek mě chtěl udělat už jsme byli domluvený že budu zase jít ministr ale pak nějak povznikla nějaká politická rošáda zkrátka jsem nebyl ministr no hm hm ke škodě samozřejmě týhle země no tak samozřejmě ale tak to tak určitě bylo no a vy jste teda byl členem ODS ale eh vlastně ODS vedl Václav Klaus kterej No tak jasně no já jsem tehdy tehdy ovšem samozřejmě jsem tak moc úplně zase eh nevnímaly ty e jako příliš negativní sice samozřejmě jsem si toho měl všimnout víc to do dneška toho lituju ale fakt je ten že já jsem tomu co dělal Klaus a Dlouhý a a Dušan Tříška a další lidi že jo Diba a já jsem tomu velmi fandil protože jsem soudil že prostě ten způsob tý transformace jak to tyle chlapani vymysleli takže je dobrej a že nás to posouvá velmi rychle dopřed předu takže já jsem byl velmi upřímně v tj odsce mhm a v tý odezce potom to není zase tak dlouho jsem byl za něátorem od roku 2004 do roku 2010 čili v podstatě pořád a můj můj rozchod s Odskou vznikl právě za mého senátorování protože já jsem prostě tam přece jenom tom senátu nějak reprezentoval dost ty však zelený myšlenky když byste asi měla interview s někým eh z senátorů z té doby tak by vám zejména ty z tý odsy tak by řekli jo ten to nám škodil takže my jsme se nakonec jako rozešli s tou ODSkou protože oni mě neměli rádi já jsem neměl rád je na konci no ale jinak jako já jsem byl dost jako aktivní senátor zejména že jo on je trochu problém že eh že jo když si tam jste si všimla že jsme tu knížku napsali anglicky tak já jsem uměl poměrně dost anglicky v té době a to jsem samozřejmě eh toho e využíval že pořád jsem se snažil bejt tak nějak s tou literaturou a podobně e takže například v tom senátě se tohodlenctoho využilo velmi dobře protože do Senátu a na do sněmovny furt choděj nějaký materiály z Bruselu který dneska jsou všechny přiložený do češtiny ale nebylo tomu úplně vždycky takže jako jsem to uměl jak je to anglicky a tím pádem jsem tohodlencto tam jako dost jsem byl prostě zpravodajem pro tydlety tisky moc moc mockrát takže eh to jsem jako byl taky dost aktivní senátor hm krom toho že bylo to centrum no vždyť vy jste ještě byl v tom centru hm ale vy takže myslíte nebo ten váš rozchod tou odskou byl kvůli tý ekologii nakon rozhodně rozhodně a ale vydržel jsi tam dlouho teda na to že vydržel jsem tam do toho roku 2010 protože to už se nedalo s tím nic dělat protože eh já jsem už v té době teda eh vstoupil do topky hm a to bylo v roce 2009 a ten poslední rok nebo rok a půl nebo podobně eh ten můj vztah k tý odezce byl takovej jako zvláštní hm já jsem si ještě s nima vyjednal že budu eh nadále v jejich klubu což že jo víte co jsou kluby že jo což oni se skřipěním zubů přijali ale nevyhnali mě hm no a pak jsem byl v tom eh v tj v tj topce no hm a jak jste zvládal to že teda Václav Klaus hodně prosazoval ten jako tu ten ekonomický růst a a to životní prostředí moc jako čím dál tím blbějc no jsme se posléze jsme se hádali eh i veřejně všelijak no rozchod totální rozchod no hm a dneska jsem přesvičeněj o tom že Václav Klaus týhle zemi velmi uškodil upřímně řečeno to jsem postupně k tomudle tomu závěru teda došel a bylo to poměrně dost bolestný protože jak říkám já jsem ze začátku tomu velmi fandil hm protože vy jste byl teda vlastně i v tý straně a určitě jste ho mohl sledovat hodně zblízka proč myslíte že on to takhle má jako vyhoceně hodně proti jako ochraně životního prostředí protože já nevím nevím fakt jako pak už jsem celkem neměl nějakou velkou příležitost to s ním že jo on když jsem mluvil o tom semináři na tý Kosový hoře kde on byl v tom velmi aktivní tak to to byla s ním jako normální diskuse no ale pak už jsme do nějakýho kontaktu bližšího nepřišli hm takže se to nějak posouvalo prostě no a když si vezmete jeho vývoj v té věci tak klíčovej byl například rok 2007 kdy on vydal tu knížku o tý planetě hm no tak to už jako hm už bylo takový od té doby je to s ním furt stejný spíše čím dál horší hm no no a výsledek je macinka no no právě teď máme tady ještě jeho následovníky bohužel teda no to je takovej klon jeho hm tady kousek od nás je zámeček polskej kde sídlí eh ústav Václava Klauze institut Václava Klauze a máte nějakej máte nějaký recept co by se dalo jako tady třeba s těmi následovníky jak by se s nima dalo debatovat nebo já myslím že nemám jako to to to fakt nemá cenu to už jsem vzdal před nějakou dobou jsme se jednou jsme se velmi pohádali to bylo když jsem byl v tý ODS tak v rámci ODSky taky fungovaly nějaký takový

jako expertní skupiny nebo něco ale to je ta historka je samozřejmě celá historie dlouhá tak k tomu nebudeme do toho zabíhat ale prostě existovala jakási takovále skupina v rámci ODS a jednou někdo eh vyjednal že přijde půjdeme navštívit eh já nevím jestli byl premiér nebo co byl asi premiér nejspíš v té době byl a nebo už byl prezident možná nevím prostě navštívili jsme Václava byli jsme přijati Václavem Klausem tak no a tam jsme se pohádali velmi a skončilo to to byla taková diskuse dost pitomá teda prostě skon jako to začlo tak jako věčně ale potom já jsem měl a on zřejmě taky že ten druhý nenaslouhá nenaslouchá těm těm argumentům takže někdy když ta diskuse taková jako zhoskne tak nakonec ty neví jestli jste to někdy zažil nakonec ty e nakonec to celý celý prostě skončí tím že ty lidi na sebe tak jako štěkají a štěkají takový svý pravdy jo a ten ten já si vzpomínám že jednom e mě to připomnělo jednou byl takovej nějaký starej český film kde kterej byl takovále diskuse tam a eh byla o tom jestli se má koupit vila nebo čindžák mhm jo a skončilo to tím že ty dva lidi na sebe št prostě štěkali a jeden říkal vila a druhý říkal inžák a takhle no takhle jsme skončili s tím Klausem no když prostě dohoda není tak lidi e začnou na sebe štěkat a Hm jasně nikam to nevede hm no musí to skončit musej odejít no tak to prostě nemá nemá to východisko no tak e co se týče biodiverzity tak tam si myslím že ta ODSK a Václav Klaus eh žádný eh nějaký prudký vyhocený názory nemaj takže tam je s nima dohoda protože přírodu má každěj rád včetně Václava Klause který jak známo chodí do prčic a tak jako obdivuje že všechno kvete a tak takže prostě na tomhle základě se může nějaká diskuse vysvětlit postupně že ono to zase není všecko tak krásný jak to vypadá tak že taky jsou nějaký problémy dobře tak biodiverzita je OK klimat je horší hm protože tydle lidi mají prostě tendenci to jsou prostě klimaskeptici který mají prostě tendenci neuznávat že eh existuje eh velmi vážnej problém zvanéj teda globální změna klimatu a neuznávají že za to může člověk hm no tak když jste v týdletý situaci tak to je prostě to je bezvýchodná situace když toleto neuznáte že to prostě je takhle a že za to může člověk no a oni prostě argumentují tím že to není nějak dokázaný a že teda jako jsou tady si přečtete si macinku v poslední době tak to je prostě totéž jako to nebudu opakovat to no a tam prostě nevím no kudy kudy z toho protože oni nakonec jako eh že jo tak já jsem jednou měl takovou na nějakým semináři eh velkou diskuzi s tím Bjornem Lomborgem aha no no kterj ze začátku byl takovej klima skeptickej a nicméně posléze dospěl k tomu že tedy opravdu ta změna klimatu jako je a že to je vážná věc takže to je takový jako první stádium k tomu teda Klaus ještě nedospěl ale nicméně ono je i to druhé stádium a trochu i to třetí nebo druhý takový kde ten Lomborg a po něm to opakuje třeba teďka vyšel článek od toho Billa Gatce že jo kterej je podobně laděnej a ten Lomborg říká e důležitou věc která je nezpochybnitelná že prostě zkrátka je na světě spousta chudoby a že je potřeba něco s tím dělat a pomáhat těm eh rozvojovým zemím a tak no to je jako fajn a nic proti tomu ale když potom to tydle lidi jako dávají do určitýho kontrastu s tou změnou klimatu a říkají tadydle se prostě vyhazujete peníze na boj proti klimatický změny a měli byste to spíš dát do tý chudoby tak to už je špatně protože to rozhodně v žádným kontrastu není a je to obojí je důležitý a obojí je o něčem jiným takže prostě není možný to dávat do určitýho protikladu jsou to dvě dva vážný problémy který samozřejmě spolu souvisí protože souvisí všechno se vším a jako pak se teda už jako neshodnem no protože prostě oni potom usouděj že se vyhazují peníze na obnovitelný zdroje a a že se má těžit víc uhlí a jako třeba Trump a Hm no je to zvláštní protože ty dopady na ten rozjovej svět jsou vlastně větší no samozřejmě samozřejmě samozřejmě protože ten bohatěj svět má peníze na adaptace zatímco oni ty peníze nemají což se projevuje určitě jste o tom diskutovali v tom Belému a tak ale eh vy jste byl u toho když v Čechách vůbec začalo vznikat to povědomí vo ochraně klimatu a vo těch změnách který probíhají jo tak vlastně jste se tomu věnovali i ve vašem centru no tak to samozřejmě jsem se že jo tak už jsme o tom mluvili já jsem se vždycky snažil eh o těch věcech publikovat že jo tak to jsem taky činil takže doufám že jako že jo když takhle něco napíšete a lidi to nějak jako přijmou tak vlastně vy nemáte úplně tu zpětnou vazbu že jo prostě nějak na to ta společnost

reaguje no je ovšem zajímavý že jako občas potkávám studenty dávny a že jako to nějak jako to co jsem kdy napsal a je učil a tak dále přednášel tak že to nějak vliv mělo no hm hm tak to si myslím že jako jsem k tomu mohl třeba trochu přispět ale jak by se to dalo měřit to nevím ale moc úspěšný to nebylo protože dneska když se podíváte jaké jsou názory české veřejnosti tak ano uznávají že změna klimatu je vážná věc to je asi 80 % lidí jako bere ale tím končej a už jako pak ještě co děláte sami no my třídíme odpady hm h no ano no to to totiž že jo ty 90 léta my jsme se teda na tom ministerstvu samozřejmě velmi snažili a ten Ivan Dejmál a všichni takže se to nějakým způsobem prostě celý celý pohnulo eh ty opatření se nějak podařilo e uskutečnit a to životní že jo mluvili jsme o tom zákonu na tu ochranu na tom o tom vo vzduší že jo takže ono se nám prostě podařilo všem dohromady že se to životní prostředí výrazně zlepšilo výrazně zejména na tom na na těch prvních letech e těch těch 90 první části toho těch 90 let eh já jsem eh já jsem v roce 98 e byl pověřenej e jako součást delegace Český republiky vyjednávat Bruselu přistoupení do Evropský unie to byl velmi důležitý taky pro mě eh pro mě kus života to trvalo asi eh necelý tři roky a my jsme jezdili s Honzou Dusíkem honza Dusík byl můj můj skvělej asistent ministerstvo tehdy vedl Martin Bursík takže jsme měli naprostou podporu ze strany ministerstva vytvořili jsme tam nějakou dokonce sekci takže jsme měli i náměstka přímo což bylo bezvadný protože náměstci mají k dispozici auťáka tím tím pádem jsme měli auťáky to je dost důležitý ne to je důležitý samozřejmě mít se jak se přepravit a No takže my jsme s Honzou Dusíkem furt jezdili do toho Bruselu a eh tak jsme si jako povšimli že eh že nám moc jako nedůvěřujou ty lidi z toho Bruselu a že furt jako eh jako tluměj abysme si nevyskakovali protože jsme špinavci Evropy věděli dobře i na základě naší zprávy pro Štrouel e takže prostě my jsme e s tímhle tím poměrně bojovali tak my jsme s Honzou a s naším centrem dali dohromady takovou brožúrku která se jmenovala 10 let transformace bylo to jako od roku 90 do roku 2000 a tam jsme eh vybrali docela tlustá broj bohužel nemůžu najít někde to mám ale nevím přesně kde e taková barevná krásně hezky jsme to udělali měli jsme šikovnýho grafika a takže jsme tam vybrali takový všecky ty výrazný eh eh prostě zlepšení ve vodě v ovzduší v přírodě prostě všechno co se jako povedlo a bylo toho hodně hm eh jednak teda ty faktický věci a jednak ta legislativní kostra že se ta 114 tak dále že si to vzniknul fond životního prostředí vznikla inspekce čili tolety všecky tydlety tydlety instituce prostě už jako začly fungovat a já jsem přesvědčený o tom že to byl velkej úspěch kterej eh měl takovej zase trošku neblahhej zpětnej důsledek a to je že prostě lidi si všimli že všechno tak nějak jako v tom životním prostředí víceméně funguje hm takže proč se o to starat takže tím pádem důležitý je že máme nižší platy než Německu a jiný takovýhle věci a starejme se o to jako eh jako kamura nebo macinka a v životní prostředí to už je vyřešený takže navíc se že jo co se týče klimatu tak tady eh že jo hraje velkou roli energetika a naše energetika eh už z dob teda komunismu byla velmi robustní a velmi dobře fungovala na těch úhelnejch těch nebo dokonce dneska i z částí jadernejch zdrojích že jo čili není potřeba s tím nic dělat a jestli do toho někdo chce rušit tím že tadyle má obnovitelný zdroj a všechno tak to je vlastně špatně protože to všechno bezvadně funguje no tak jako když něco funguje tak to nechne hm a do toho samozřejmě změna klimatu říká vždyť to uhlí je špatně no tak to nejde dohromady no takže to je jeden z takových faktorů důležitých že to prostě nějak jako ty lidi ne úplně dobře vnímaj a ne úplně podporujou no a další věc je taky ta že ta Česká republika a ještě víc Česká republika než třeba ta Morava ale ale vlastně ta Česká republika je geograficky poměrně dost izolovaná od těch míst kde ta změna klimatu opravdu páchá velké škody hm a to včetně Evropy když se dívá člověk co je v Anglii ve Španělsku nedávno byla obrovská povodeň v Německu že jo tak u nás taky byly nějaký povodně ale ne tak ty katastrofy nebyly tak vážný jako prostě v tom zbytku světa hm takže lidi že jo když chcete když si představujete jak se mění životní prostředí postoje a názory lidí no tak každý takovýdle jako prudký změny včetně těch klimatickejšch katastrof tak to na lidi samozřejmě působí ale u nás zas toho tolik není no čili my máme skvělou energetiku my se musíme starat aby

tady jsme měli ještě více pšenice a a zachovají nám uhelný elektrárny a spalovací motory hm k energetice tak vy jste říkal že je to tady jasně už to funguje je to daný eh je těžký to změnit ano ale eh je tady ta možnost změnit přece jenom energetiku k obnovitelným zdrojům ano což se pomalými krůčky děje i u nás ale hodně pomalu no tak jo je známá statistika že co se týče procenta Evrop obnovitelných tržů v Evropě tak nejhůř je na tom Malta pak ještě Lucembursko pak Slovensko a pak už my hm takže nic moc a místo toho se prosazuje vlastně jaderná energie no což se mi nelíbí no hm ale vypadá to jako kdyby se od toho nedalo nějak odstoupit vlastně v Česku tak vy vy jste sledoval ten vývoj že jo tam v 90 letech se hodně řešila stavba Temelína eh to bylo takový půl napůl no no tak jak to třeba hodnotíte jak je to možný že nakonec přestože se teda postavil Temelín eh ty dva reaktory že jo tak nakonec se to má dál stavět prostě lidi vnímají že to je prostě stabilní zdroj a že zkrátka je to trošku něco takovýho podobnýho jako ty uhelný elektrárny akorát že to teda ne nedává emise CO2 tak je to skvělý no si lidi myslej no že to je teda strašlivě drahý že ty ceny těch e náklady na ty obnovitelný zdroje pořád rychle klesaj zatímco ta jaderná energetika eh neklesá nikbrž spíš ty náklady jdou mírně nahoru relativně určitě no tak jako já jsem z toho smutnej no hm napsal jsem o tom několik článků ale to je tak všechno hm hm já myslím že to prostě není dobrá cesta mohl bych dlouho povídat proč hm a ale stačí ten ekonomickej argument a tak jako nevím no myslím si že to nakonec stejně i když je taková určitá celosvětová renesance to musíme přiznat i když to dělám nerad to přiznávám ale je to tak a například i v tý Americe no ale v Americe jsou všelijaký blázniviny s tím Trumpem takže to to Amerika taky není úplně ten dobrej model no ale na druhý straně samozřejmě uznávám že některý věci se udělaly asi třeba známá energi vende v Německu že jo tak mož kdyžby bylo na mě a byl bych řídící světa tak bych asi ty jaderný elektrárny co v tom Němcu zavřely bych je asi nezavřel hm protože tak nějak jako fungovali a prostě ten prostor pro to aby se opravdu uplatnily ty obnovitelný zdroje potřeba co nejvíc otevřít a co nejvíc ho nechat prostě volnej aby to aby se to mohlo mohlo prostě komerčně a jinak prosadit takže je to složitý no takže já bych když něco když něco takhle funguje a přitom to přece jenom neškodí nějak zásadně tak bych to asi nechal dožít no hm že bych nestavěl nový je jasný ale jako když to funguje tak jako udělat všecko opatření aby to co nejmíň vadilo že jo tak jedna věc je pořád není není nějaká nějaký úložiště těch těch radioakních odpadů což je samozřejmě taky problém velkej no a těch věcí těch problémů je vyíc ono dneska se o tom u nás nemluví ale u nás jsou takový časovaný bomby támhle odkaliště v na Middlovarech a odkaliště támhle na Rožince to to jsou věci který nejsou úplně dobrý a co s tím hm to jako prostě existuje a no a já jsem viděl v Německu eh se mi podařilo nějak jednou bejt v nějakým tom úložišti toho radioaktivního odpadu ne však toho nejvíc nejvíc radioaktivního nejvíc horkýho eh že jo jsou různé kategorie tak tam je ta kategorie v Německu to se jmenuje Gorleben a tam je jenom taková ta druhá kategorie ta druhá nejhorší no je to strašná záležitost jako strašně nákladná strašně složitá když si člověk představí že teda trvalý úložiště že tam se přemýšlí o stovkách tisíc let no tak jako hm to to se nedá dohlídnout jako no a hlavně je teda zajímavý že už vlastně najednou se jako objevilo to že se budou připravovat ty eh ty reaktory v Tušimicích a v Dětmovicích jo že to je ještě jako se to pořád posouvá a úplně tak jako no když si to vezmete jako jo ty dukovany eh tisíce lidí tam budou jako bydlet co budou jako dělat ty lidi e postaví se jim byty a zimní stadiony a a silnice co všechno ze státního rozpočtu to stojí šílený peníze takže když prostě se člověk dívá na tu ekonomickou stránku tak je to prostě něco příšernýho teď teda ty odpady nemáme vyřešený nemáme eh samozřejmě ten uran je eh já fakt asi něco napíšu ten uran je e neobnovitelná surovina že jo čili ten jako ano tak jako ještě je ho poměrně dost ale zase ho není nekonečně čili se na to na tomto postavit je další blbost že jo a e úplná blbost je teda že sice vymejšlej samozřejmě aby to chlazení bylo co neúčinnější ale nicméně to chlazení je potřeba a když se podíváte na to na to sucho který pokračuje a e tu řeku Jihlavu celkem malá Řička no tak jako mně to nevychází hm hm noh jasný no i ta i ta

Vltava tak tadyle vykládají že Lipno musí dodržovat nějaký průtoky no pročasy jedno z toho je samozřejmě temelý hm hm takže by se to neuchladilo no já upřímně řečeno eh si nemyslím že ty dukovany se nějak někde dostavěj no pořád si myslím že nakonec ne protože prostě ty obnovitelný zdroje jako oni však brzděj že jo v Čechách se to moc jako ne nenosí nepodporuje to je to je známá věc ostatně je to že odbočuju jedna z věcí když to podpořil ten zákon bursíkův pak byl ten solární tunel a tak dále tak to je jedna z věcí kterou stále ještě platí v ODSce že za to můžu já že jsem No jo že jsem prostě v tom senátu ukecal své eh soudruhy spolustranníky že prostě prostě zdvihli ruku pro ten Bursíkov zákon no tak jako e se to se to prostě pořád ještě ještě to úplně nesedlo že jo pořád je to teď zase Babiš vykládá jak to bude platit ze státního rozpočtu no tak to je furt dokola no takže eh jako ty věci jsou tak jako probublávají občas a ale u nás je to všechno špatně když já si vzpomínám před mnoha lety byl jsem se kamarádil s dánským ministrem životního prostředí kterej se jmenoval Sventen mhm a ten to byl sociální demokrat já jsem samozřejmě nikdy nebyl sociální demokrat ale todle byl velmi rozumný člověk a ten Sventen se stal ministrem energetiky a životního prostředí v tom Dánsku a velmi se zasloužil o tom že prostě tam se úžasně rozvinula ta větrná energetika ono v tom Dánsku samozřejmě víc fouká to musíme to musíme přiznat ale zas ten rozdíl není úplně z toho nula e ale rozhodně teda v tom Dánsku todle je rozvinutý no a dneska je já nevím maj většinu elektřiny z větrníků že jo a nevím asi 60 % nebo i víc snad a a ještě navíc teda ty dánský firmy ten Vestas že jo to je dneska známá světová firma která jako patří ke výrazným exportním podnikům dánským no tak to je jako jinej přístup no já se ještě vrátím k těm 90 letům vy jste teda zakládal to centrum pro otázky životního prostředí a co jste tam měl za cíl že že budete prostě cíl byl danej tím že prostě e nás zřídil senát univerzitní Mhm v roce 91 a že eh schválil náš náš nějaký organizační řád čili prostě takovej jako zadání co jsme a co máme dělat a tam bylo hlavní takový takový cíl že bychom měli podporovat výzkum a výuku a jakkoliv studium životního prostředí na celý univerzitě a že bychom měli být taky otevřeni celý veřejnosti a tak no to jsme poctivě splnili jsme měli takovej velkej projekt kterej eh se jmenoval tadydle mhm toleto když aha k udržitelnému rozvoji České republiky vytváření podmínek tak a ten trval několik let a výsledkem byla takovádle složitá eh složitěj výstup kterej se týkal všeho možného regionální rozvoje zemědělství průmysl zemědělství všechno tam bylo a tamhle my tomu říkáme tomu říkám pentalogie protože je to pět takovejhle silnejch svazků a tohle je ten poslední a tam taky je národní strategie udržitelného rozvoje která to má taky svou historii složitou a takže e to byl cíl náš že prostě v podstatě když si vezmete ten podtitul toho tak to je tak ono že jo no tak k tomu jsme se snažili přispívat k tomu jsme měli celou řadu projektů eh různý eh zakázky jsme občas měli od různých ministerstev a tak zejména životního prostředí pochopitelně no a já jsem se jednoho dne rozhodl okolo roku 2000m že taky budeme dělat vědu jsme jednou univerzita takže budeme dělat výzkum takže jsme se eh todleto furt jako běží furt se to činí furt jsou eh dneska tam jsou lidi který se zabývají e tímhleto třeba já takovej Vojta Kot ocký dělá tydlety věci a a další lidi ale taky se velmi rozvinuli lidi který dělali prostě a dělají vědeckej výzkum hm což je zejména ta skupina Milana Šťastného kterej je ekonom a kterej má ohromný projekty se spoustou lidí třeba 30 nebo i víc a zabývají se ekonomickým výzkumem to znamená výstup jsou potom publikace že jo a v tom rámci je teda ty projekty jsou jednak jednak evropský jednak český třeba takovej Honza Kovanda kterej se zabývá eh materiálovejma tokama už mnoho let ale prostě pořád jako to vylepšuje pořád je tam co zkoumat no výsledek je že třeba statistická ročenka publikuje každý rok podle jeho výpočtu prostě přehled těch materiálovejch toků v český republice tak ono to má někdy i takovýhle velmi praktický eh výstupy že jo to samý to co dělá třeba ten Honza Melichar jak zkoumá jaký jsou e co přináší ekonomicky třeba ochrana přírody a tak takže to jsou takový specifický věci který přispívají k tomu celkovému poznání že jo a některý z toho mají i velmi praktický úsledky tak to je úžasný a ještě jsem eh se teda dozvěděla že vy jste byl eh aktivní ve vedení ČSOP 90 to jsem furt

dokonce Jo dokonce jste tam No ono já jsem to ČSOP to na mě to mě nabídli kolegové z ČSOP někdy v tom 91 roce a já jsem byl asi šest nebo sedm let předsedou a to byla teda doba velmi eh důležitá pro všechny takovýhle organizace protože to ČSOP nakonec vzniklo jako v podstatě komunistická organizace která byla plně pod kontrolou nějakých těch orgánů komunistických samozřejmě že tam byli lidi který jako to vzali že mají určitou ochranu institucionální a dělali teda ochranu přírody a rozhodně neměli nic společného s propagací komunismu ale nicméně to vedení a celý ty stanovy a celej ten systém byl teda samozřejmě střeženej podle těch komunistickéjch prostě regulí takže v tom 10 90 a 19 roce bylo potřeba s tím něco udělat a nebo to zrušit no tak my jsme se rozhodli že s tím něco uděláme takže jsme změnili stanovy celý jsme to prostě předělali no a u toho jsem trochu byl no hm no tak jste asi dlouho u toho dost dlouho no teď jsem předseda čestný rady a to se vždycky tak sejdem a pohovoříme tak to je úspěšná organizace pořád takže to se vám eh evidentně podařilo jo to se podařilo ono se víc věcí podařilo no jasně tak to určitě no no a tím jsem se ještě tady poslední věc eh jsme se dostali k nevládním organizacím jestli vy jste to nějak sledoval třeba no tak samozřejmě že ano vždycky jsem nevládním organizacím fandil a nejsem ten typ který by chodil na demonstrace a přilepoval se k silnici e proto jsem nikdy žádněj smysl neměl petic jsem v životě podepsal jenom opravdu velmi málo eh to prostě radši napíšu knížku eh nebo článek ale ne teda veřejný vystupování nicméně přeci jenom jsem se občas z nějakých těch veřejných demonstrací účastnil a to v rámci eh Friday for Future to je organizace kterou mám rád a kde kde s nima jsem trochu v kontaktu takže jako jo vždycky jsem tomu fandil nikdy jsem e neměl problém eh ani s takovýma jako Extin Rebellion a a už vůbec ne s Mirkem Patrikem to je můj kamarád a máme se rádi a a já si ho velmi vážím takže já jako jsem rád že existujou jsem rád že jsem taky pomohl kdysi zelenému kruhu aby aby vznikl vůbec a aby měl nějakou tu představu kterou dneska máte tak myslím že jsem taky na tom docela docela spolupracoval že to takhle je protože jsem samozřejmě viděl tu četl tu literaturu a na tom západě a občas prostě tam bylo třeba komentář k nějaký aktivitě vládní nebo jiný a tam byly takový formulace jako environmentalisti si myslej že todle tole je dobře nebo špatně a já jsem si říkal no tak to by bylo potřeba aby něco takový jako environmentalisté bylo u nás taky což jsem mi potom potom jsem spolupracoval na tom aby vznikl ten zelenej kruh což jsem si myslel že bude právě todle a je takže dobrý no tak to je skvělý tak toho děkujem m